

ASBAREZ

(The ARENA) AN ARMENIAN WEEKLY

Published by the ASBAREZ PUBLISHING CO., P. O. Box 865, Fresno, Calif.

Yearly Subscription \$2.00 Phone 2761 Single Copy 5 Cents

For advertisements apply to the above address or to the Office: 816 EYE ST., FRESNO

Entered at the Post Office at Fresno, Calif. as Second class mail matter.

Տպարան և խմբագրատուն, 816 Այ փողոց, Քեմբրիջ 2761

Բաժանորդագրութիւնը կ'ընկերակցուի և ունի իր իրաւունքները, վճարելի տրեքքով, մօտ օր- տրքով և ԱՄԵՐԻԿԱ շաբաթական 12 1/2 ֆր.

Չնագիրները եւ չեն դարձուիր

ՀԱՐԱՐԱԹԵՐԹ
ԲԱՐԱԲԱՐԱՆ, ԱՅԴԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ
The ASBAREZ Publishing Co., P. O. Box 865, Fresno, Calif., U. S. A.

ՅՐԷՆՈ, ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱ, ՈՒՐԲԱՐ, ՅՈՒՆԻՍԻՍ 18, 1918

JAN. 18, 1918 VOL. 10, No. 493

ԽՈՍԻՆԷ ՔԱՅ ՀԱՎԱՏՈՎ

Այս օրը խոսքը տրեւելի Ազգային Միութեան ժողովին է: Այդ նիստի շուրջ թէ և շատ զբո- ռուած է՝ բայց քիչ հասկացած է, և մամու- լի պարտականութիւնն է անդադար ան- զբոստաւաւ և նոր պարզաբանութիւններ տալ:

Յիշենք Ազգային Միութեան հրա- պարակային հանդանակութիւնը փորձա- լար մը կ'ըլլայ ըստ հասկացման համար և երկուստեք թէ այս շրջանի մէջ որո՞նք են որ Հայ ազատագրութեան անկեղծ հա- յաւանքներն են և անոր սիրտն իրենց կոտորակաւ հաշիւները մէկ կողմ նե- տալ:

Յիշենք մասնաճիւղէն հրաժարած են, Հայ Պանդ. Եկեղեցին և Հ. Բ. Բնիկ- անցիկներն ներկայացուցիչ պատ. Մ. Կ. Գալաթիան, որ վերադարձան Եկեղեցու շէնքին է: Սրտաւրէն գործին փարած չեն ան Երկրակալ Եկեղեցու որոշ անհատ- իւն և այդ համայնքն ալ ցայսօր պատաս- իւն տուած է Միութեան դիմումներուն և զիտանալաւորն ներկայացուցիչ ու- ղարկելու խնդիրը դնու ևս սեղանի վրայ թողած են: Ապաւնով, հաւանորէն, թէ կըր պիտի Միութիւնը կազմաւորուի որ իրենց կարողանան իրենց ներկայացու- չիներն բնարկ:

Այդ երկու համայնքն ալ միասնաբար տալով կը բարեն և կարծեն, որեւորած են ընդհանուր ազգային քաղաքականու- թիւն—հակառակ ընթանալ Հայ ժողո- փարդի մեծամասնութեան որոշումին և հակառակ իւրաքանչիւր մարմին, որ յառաջ կը բերէ քաղաքի Ազգ. Միու- թիւն:

Հասարակութիւնը պարտաւոր է անդ- իակ ըլլալ ըստ անցուցարձեւուն: Եւ և- թէ մինչև այսօր մենք լուս մտայնք և և- թեյիներն իրենց խիստական գոյնով չի ներկայացուցինք ընթերցողներուն, այլ փայլն այն նպատակաւ էր որ ըստ հա- տանքներն ալ իրենց զիրար ճշդեն:

Եւ համարեալ թէ ճշդուած են: Պանդ. Եկեղեցին ալ ևս Միութեան մէջ չէ: Ե- թեյական Եկեղեցուցի ներկայացուցիչ- ներք ժողովներուն չեն գար և Միութեան պատճառաւ դիմումը թէ ներկայացու- չիչ պիտի ունենան թէ ոչ՝ անպատասխան կը թողուն:

Ինչո՞ւ կը հեռանան այս տարրերը: Առաջին՝ որովհետեւ չեն մտաւոր Ազ- գային Միութեան և կը կարծեն որ օտար մարմիններ—ինչպիսին է Հայ Միութեան Երեսմասնութիւնը—աւելի լաւ կը գործածէ զբաւերել և ապա տրեւել նպատակաւոր- ժար է վերջինին օժանդակել: Եւ գործ- նակաւապէս ալ իրենց խնդր գումարները, Հայկական մարմիններուն չի տուին, այլ հարկեցին: Մենք կը յարգենք Ամե- ռիկեան Երեսմասնութիւնը և կը գնահա- տենք անոր հայտնու ջանքերը, բայց զիստ չէ մտածալ որ Հայ Ազգային Միու- թիւնն ալ ունի իր որոշ նպատակները, ո- ռոնց իրաւորման համար գրաւական մեծ գումարներու կարիք ունի: Մենք մեծ գումարներու կարիք ունենալու մաս- նակցութիւնը—Հայ Ամերիկեան Երես- մասնութիւնը ժողովներու մէջ, այնքան ալ աշ- ըի չեն գարներ, քան եթէ Ազգային Միու- թիւնն իր հաւաքական և ներկայացուց- չական մարմին երկուստեք իր մասնակի- ջութիւնը բերէ, ինչպէս որ բոլոր նիստեր- ըն ժողովին մէջ, նոյն խորհրդով 20 հա- տար տարաւ: Մենք մտածալ չենք որ 10 հարար տարաւ փոխադրուած է Ազգային Պատուիրակութեան, 10 հարար Զաւոր- շուրջերական Երեսմասնութիւնը նախա- ղարկելու, 20 հարար Թիֆլիսի Ամերիկեան Պատուիրակութիւնը աշխարհի զորոյ ժողովներուն և որ այդ բոլոր գէպերուն մէջ ալ հայութեան մասնակցութիւնն և որ կը բերուի և ոչ թէ անհամ ճշելու: Զի- յոր կարիքներուն բաւարարութիւնը աշ- խարհը գրաւ պէտք է: Եւ եթէ այդ հա- մայնքներու տրամաբանութեամբ ա- ռաւ ընթանալ, Միութեան գրաւ չի տանք, ապա ուրեւն պիտի զրկենք գոր- ծունկութիւնն և կազմաւորման գրու- թեան պիտի հասցենք:

Երկրորդ՝ ասանք Միութեան երեք և որոշ նպատակներուն չեն հաւատար և կը կարծեն թէ միայն փոխառականնե- ռուն օգնելը պիտի ըլլայ մեր առաջին և

վերջին պարտականութիւնը: Միութիւնն ունի երեք նպատակ—Հայ փոխառական- ներուն, տարազրկաներուն օժանդակու- թիւն, Հայկական հարցի պրօպագանդ և Հայ ազատագրութիւն:

Այդ հասկացմանը դիմելն այդ երեք նը- պատակներու մասին և հասկնալով եկան ու իրենց մասնակցութիւնը բերին ու 6-7 տարի շարունակ սիրաբանեցին Միութեան հետ: Երբ հանդանակութիւնը մօտեցաւ և ամէկ հոսանք գործնականապէս պէտք էր ցոյց տար իր գոհողութիւնն ու անկեղծ վերաբերմունքը, ասանք լեցին Միու- թիւնն ու հեռացան:

Եթէ կը կամենաք որ մեր ազգի մէջ կարգ ու կանոն ըլլայ, մեծամասնութեան կամքն իրաւորութիւն, պայքարը վերանց և համարալի ոգին տրեւ, մենք պարտաւոր ենք մէկ կողմ նետել անհատական քաղա- քականութիւնն ու ազգովին ընդհանուր գործունեութեան լծուիլ:

Միութեան որեւորած երեք նպատակ- ներն ալ Հայ ժողովուրդի մեծամասնութեան կամքն են և փոքրամասնութիւնը պարտաւոր է հպատակել անոնց:

Զարմանալի հոգեբանութիւն կը տրեւ հայութեան որոշ մէկ մասին մէջ—կըր ի- ընդմէջ դուրս ունի քաղաքական կուսակ- ցութիւն հետեան Միութեան—ամբողջ ուսումը կը յարձակին, կը բնագրան, կը դատաւարան, իսկ երբ իրենք կը հեռա- նան, մենք պարտաւոր ենք լուր:

Մենք կը հաւատանք, սակայն, որ այդ երկու հոսանքներու մէջ ալ կան մարդ, անձնուէր, զոհաբերող տարրեր, որոնց կուրծքին տակ Միութեան ոգին կը բա- րախ և յոյս ունինք որ անոնք միշտ մեզ հետ են, Միութեան կողքին կանգնած:

Մենք մեծ հաւատք ունինք որ այդ ափ մը հայրենաւորներն ամէկ կերպ ընդառա- տութեան կենթարկին իրենց միւս բարե- կամները, որոնք Միութեանը կան ու նոյն իսկ անոր ղեկ կեցան և այդ միջոցով հարաւոր կըլլայ առաջ բերել յետագայ շարժում:

Մենք մտածալ չենք: Մենք մեր ըս- կրած գործը պիտի շարունակենք: Փանի մը տեղերէ առաջարկներ կըլլան որ նոր պայքար շտեղծենք, յարձակումներ չը- նենք և քիչ մը աւելի լուր:

Մենք ասանք կը պատասխանենք որ չեն կարող լուր, քանի որ մեր իրաւա- նութեան մէջ քայքայում կը տեսնենք, ներքին խռնողութիւն կը նկատենք և նոյն իսկ հոսանք մը, որ պատրաստ է պայքա- րելու Միութեան ղեկ և արդէն իսկ սկսած է, գանազան անկիւններու մէջ:

Ժամանակն է զիրար ճշդելու: Ծակա- տարաց խոսելու քաղաքականութեան մենք աւելի կը հաւատանք: Մեր թերթը միշտ այդ հակամիութեանական տարրերու տրամադրութեան տակ է իրենց կարծիքը հրապարակաւ յայտարարելու և տեղեակ պահելու հասարակութիւնն:

Ինչեւ չլինելու այս օրերուն մէջ մենք պարզ ըլլալու ենք և անկեղծ: Մեր տեսա- կէտները պարտաւոր ենք պարզել առ հար- ցի վերաբերեալ:—

Միութեան հետ ենք թէ անոր դէմ:

True translation filed with the Postmaster at Fresno, Cal. on Jan 18 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

Պ Ա Տ Ե Ր Ա Ջ Մ

ԲԱՐԱԲԱՐԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԽԱՐԱՆ ՈՒՆԻՍԻՍԻՆ անցեալ շաբաթուոյ Գոհարի մասնաճիւղէն պատգամաւոր որ հա- տարաւոր խաղաղութեան մը պայմանները կը թուէր՝ աշի գործող գէպը կ'ըլլայ: Ազգային քաղաքական յայտարարութիւնն անմիջապէս կ'ըլլայ և նոյն յայտարարութեան ամենէն կենսական կէտերուն վրայ համաձայնութիւն յայտնող այդ ճանքը կ'ուստացայ մը կը զանալիցներու ներ- ձեռք կ'ուստացայ միմեկին: Ազգ- յական, քրտական, իտալական ու պոլոնական իրաւունքներ ամենաթանկ համակութիւն ցոյց տը- լին նախագահին խաղաղութիւն:

Քանի որ տարրերութիւններ կային Լոյս-ձորի և Ուրիշի յայտարարութեանց մէջ, սակայն այդ տարրերութիւններ սկզբունքային չէին այլ աւելի եղանակաւ: Լոյս-ձորի բաժնեկէն այն աւելի եղանակաւ կ'ուստացայ թէ բոլորովին հա- մաձայն է զերեկոյնի տեսակ, ծովերու աղաւ եր- մանքն է զերեկոյնի տեսակ: Նախ- թեկականութեան գործունեութիւնները: Նախ- թեկականութեան ամենաթանկ համակութիւն ցոյց տը- լին նախագահին խաղաղութիւն:

ցուական հասարակութիւնը չըրաւ, այնու ամե- ին ինչ համաձայնութիւն յայտնող սկզբունքներ և որոշ կերպով արտայայտուեցաւ ազատ ծովերու և Ռուսիոյ մասին:

Համաձայնութիւններ ընդհանուր ծա- րը հետեւալ միտքերը կը շարափէ. Հայութեան խաղաղութեան զանազանութիւններ, ասանց զաւորի զանազանութիւններ, ծովերու խաղաղութեան ա- զատութիւն, ի բաց առեալ այն պարագան՝ կըր միջազգային գործողութիւններով կը փակուի: Հայութեան համաձայնող ազգերու մէջ անհա- րակաւ պայմաններու հաւատարմութիւն. կրտա- յարութիւն ազգային պատգամութիւններ իրենց խնամարար շարժումն հասցնելու ասանց զը- տանդելու ասանց ազգայնութիւնը: զաղթային պահանջներ պիտի կարգադրուին այն հիման վը- ռայ որ զաղթային ծաղողաբերներ հաւա- ար իրաւունքներ ունենան պետական շահերուն: ասու հոգաւոր պէտք է պարզուի թշուառի: Պէտքն ալ պէտք է պարզուի թշուառի: Բոլոր գը- րտաւոր քրտական հոգաւորներ պէտք է ա- զատուի և վերադառնան, և Արշա-Լոյսը գրա- յած ըլլալուն համար Գերմանիա պէտք է հաւա- ցում ընէ Զորանալի: Աստուծոյ հոգաւոր ծաղո- լաբերներ ունենալու են ինքնավար զաղթային պատգամութիւններ: Ռուսներու, Անգլիա և Մեծ- ինչիւր պէտք է ազատ ու անկախ ըլլալու և Ան- ղիա ունենալու է ծովերը: Օսմանեան պետու- թեան թերք ազգայնութիւններ համար թրքա- կան իշխանութիւն, պայմանաւ որ թիւք տրա- պետութեան ներքէ գոյնող ազգութիւնները ա- զատագրուին և Տարանալի միջազգայնաւոր- անկախ Լեհաստանի մը հաւատարմութիւն:

Մինչ այս տողերը կը գրենք, անհատ խաղաղու- թեան մը կարգադրութիւններ Գերմանիոյ և Ռուսիոյ մէջ յառաջ կը տարուի Գերմանիոյ նը- պատաւոր կ'ընտանաւ: Թէպէտ չարութեան ըս- կիցը այնպէս կը թուէր թէ Պոլսի վրէժները վեր- ղայր պիտի չըլլին Քաղաքի մը ծաղիկը պոկելով որ իրենց բանակցութիւններուն նպատակը ընդ- հանուր անմիջապէս հաւատարմութիւն մը մեղ- ըրել էր: Ժողովի վայրի մասին տարակարծու- թիւններ կ'ընայ, ուստի կը թափանչեն որ ժո- ղովը փոխադրուի չէզոք հողի վրայ փոխանակ զերման իշխանութեան մեղք գոյնող բերդա- քաղաքի մը մէջ հաւաքուի: Գերմանիա նոյն- պէս իր գերմանիոյ անոյն մէջ ներկայացուցած ծաղիկները յետո կ'ընչ սակայն որոշ շրջաւ թէ իր նպատակը ասոյ ձեռքով էր թէ խաղաղութե- ընք մը աւելի խաղաղ պատաւ մը խելու Ռուսիա- լին: Պոլսի վրէժները ազգայնութիւնները պետե- լանքը: Բայց ասու ժողովուրդին կարծիքը իմա- նակ յետոյ որոշեցին որ աւելի լաւ պիտի ըլլայ նախաբանութիւնն կարելի եղածին շափ մեծ կտոր մը փրկել:

Եւ մինչև այսօր տակաւին զերման յարձակու- ղական մը պատճառի իրականացած չէ արեւ- մուտքի մէջ: Երգահալաւն՝ այն կ'ընենք որ ունի արդիւնք մը ունեցան, աւելի անցողիկե- ռուն և քրտանցողիկեան նպատակաւ կ'ընայ: Թէ՛ անցողիկեան և թէ քրտանցողիկեան հոգաւոր շերտեր գրաւեցին թշուառի, ինչպէս նաեւ զերման զերման գիւնները:

Իտալական ճակատին վրայ ճակատամարտնե- ռու պատեր խաղաղաց կը պատկանի որոնք ասու- տիկ մեծ մը տուին աւաւորակներուն: Կրտիկ թէ Գերմանիա իտալականը կը բաշէ իր գորար- նակները: Եւ թերեւ այս է պատճառը խաղաղաց յաղաղութեան: Ասանց Գերմանիոյ օգնութեան՝ աւաւորակը անգործ են սեւ յարձ յարձակում գործելու:

Բրտանական թորփիլմա մը և հիւսիսարարձ փոխադրանք մը ծովափը կ'ընայ զերման աւա- ղանակ: Գերմանիա իր աւաւորակները պատ- ժան գիծը ընդարձակեց ինչեւ Առաջնական Դա- յարից զուրկ և ուրիշ կ'ընեն: Գերմանիոյ այս վերջին ընթացքը աւելի իշխանացուցիչ է Արեւն- թեան հանդարտութիւնը որ, Պրադիի ձեռք, կը յարաբերութիւններ խելու պատճառները ինչ:

Թշուառի աւաւորակային խոսքեր երեցան Աե- ղեակի վրայ, սակայն չեն փառ հասցնելու ա- ռաւ արտայայտուեցան: Պէտք Պաղար խաղաղութեան և զերմանական այս օգույն արշաւանքներ ան- պաշտպան քաղաքներու վրայ:

Անպարտաւոր ընթացք օրաթերթի թղթակցը կը յայտարարէր թէ Գերմանիա կարծաւոր չեն աւելի մօտ է փչելու, ներքին ու արտաքին գոր- ռարութեանց պատճառաւ: Այս գոհարակցութեանց գիտաւոր աստական համաձայնութիւնը պիտի գեր- ժան պետական պաշտանից ընթացքին զէմ յայ- տարարուած ժողովրդական գէպի միմեկին է: Գերմանիոյ վերջին յարք Ռուսիա, պատերազմէն գուր մեղքուն մէջ կը կայանայ: քանի որ պետա- կան ծաղիկը շափաղաց ազգայնութիւն և խոր- ութիւն ցոյց տուին, Ռուսիոյ կ'ընէ պատերազմի ճնշոյթ մէջ նեւաւոր: փառաց անարկիչ երե- տիկ մը գործած գերման հասարակութիւն: Գերման գործարար Հոֆման կը զանգուտէր թէ ասու աւաւորակային վրայ ասու յեղափոխական

ներու պրօպագանդին պատճառաւ 25000 զերման զերմանքեր Բալթիկի մէջ զաւաւոր եղեր են բա- նակէն:

ՊՈԼՇԵՎԿԵՆԵՐԸ ՆՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ի ՆՊԱՍ

ՓԵՐՐՈՎՈՒՍ, Յունի. 13.—Պոլսի վրէժները կա- ռաւորութիւնը զերմանքն ուստաւ Թրքաւորա- տանի հայերուն թէ՛ ինքը պատրաստ է անոնց ինչեւ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԵՐԵՒԱՆ, իրաւունքը ճանաչալ:

ԶԻՆՈՐԻ ԵՒ ՆԱԽԱՐԱՆ ԱՅՈՒՆԻՍԻՍԻՆ

Այն մարդուն որ ամերիկեան գրուի տակ կը ծա- տայ՝ կ'ուստարութիւնը կ'ուստարէ ամենէն ա- զատուի, ամենէն աւաւորակներ և ամենէն ա- զատագրութիւնը որ երբէք մտածուած է աշ- խարհի սեւ մէկ տեղին մէջ: Մասնաւորապէս 300- 000 մարդիկ աղքատ ընդունած են պետական աւա- ջարից դիմում կատարած՝ գրեթէ երեք շառարդ միլիոն տարաւ արժողութեամբ ազատագրու- թիւններ մեղք մեղքով: միմեկին հաւաք իւրաքան- չիւր գիւնար 8,600 տարաւ արժողութեամբ ազա- տագրուած է:

Այս ազատագրութիւնը, թէպէտ հակառա- կան մեծաւոր մըն է, այսու հանգիւստ դեռ սկիզ- քուն է: Իւրաքանչիւր գիւնար կամ հաւաք որ ազ- գին բանակի կամ հաւաքութիւնը մասնաւորա- թեան մէջն է՝ թէ իրեն և թէ իր սերկիւններուն կը պար- տի օգուտի: պետական ազատագրութեան ըն- ձեռած պաշտպանութիւնն: Սակայն այն մեծա- նակը որուն մէջ այս րանք ընկել է, խիստ աւա- ճանաւոր է: Ամերիկեան խաղաղութիւնը գործ գրտե- ռու են:

Ասանց որ բանակին միջոցով 1917 թ. հոկտ. 15- ն տալով, պէտք է որ ազատագրութեան գի- ժում կատարեն մինչև յառաջիկայ փետ. 15-ը: Ասկէ յետոյ՝ ուշ պիտի ըլլայ:

Մտողի, կըրտներ և յարքեր որ իրենց մէկ ներկայացուցիչներն խաղաղութեան հաւաք- մին մէջ՝ իրենց իսկ ազատագրութեան համար և իրենց սերկիւն իսկ սերտն համար, պէտք է ըս- տիւրով բանեցնեն անմիջապէս գործի պետա- կան ազատագրութեան մէջ: Բայ մինչև 10 հա- զար տարաւ արժանագրութիւն, քանի զեւ մեծա- նակը լրացած է:

ԱՄԲՈՂ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԻՆՔՆԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՇԵՎԿԵՆԵՐԸ ՇՈՐՀԸ

ՓԵՐՐՈՎՈՒՍ, Յունի. 16.— Պատա- ճական հրօտարակ մը ուղղուած Տաւիտ- հայտարարութիւնը ժողովուրդներուն և աստու- ղրուած Ներսիս Լէւոնէն և ուրիշ Պոլ- չիկի անդամներէն՝ կ'ըսէ թէ Ռուսաստա- նի զիւղացիներու և գործողներու կա- ռաւորութիւնը գորաւոր կը հանդիսանալ թէ՛ Ռուսիոյ և թէ Թիւրքիոյ հայերու իւ- ռաւունքներուն իրենց կատարեալ անկա- խութիւնը մեղք մեղքով և իրենց ճակատա- գիրը զարթեցուն:

Այս հրօտարակը կը թուէ երաշխաւո- ռութիւններ որ անհաճեալ են ծաղիկը ի դուրս հանելու: այսինքն՝ Թրքաւորա- տանի աւաւորակներն անմիջապէս կա- չի գիւնարները և Հայկական գիւնարական կազմակերպութիւն մը հաւատարմութիւնը զի ազգայնականութեան կանաչը ու ստաց- ուածը ազատութիւն, ասանց արգելիչ զա- նազան երկրները ցրել ինչպէս Հայ տա- րալիները դէպի հայրենիք վերադառնա- թիւնը խելի: ինչպէս նաեւ իրենց գորու- թեամբ թիւք իշխանութիւններու կողմէն ըլլաւ Հայութիւնը հաւաքել և թերկ ևս զկայ իր հայրենիքը, հաստատել Թրքա- յաւանքի ժողովուրդին կազմումը Կեղ- ևանաւորութիւն մը, Հայ ժողովուրդի երկարատեւ ժողովուրդ մը մեկն տակ, որ ընտարան աւաւորակներ սկզբունք- ներու համաձայն: Հրօտարակը կ'ըսէ թէ աշխարհագրական տեսակէտէն աւաւորա- ղութիւնը պէտք է ճշդուի ժողովրդա- կան ներկայացուցիչներ, Հայ ժողովուր- ղին կողմէն ընտրուած, հաւատարմութեամբ գրաւի երկրներու ժողովրդական ներկա- յացուցիչներուն, ինչպէս և Կովկասեան յանձնաժողովին:

Հրօտարակը նաեւ կ'ըսէ թէ ժողովուր- ղի գործողութիւնները խորհուրդը, թիւք- ըրու հետ ունեցած հաւատարմութեան բանա- ղութիւններու աւան, պիտի է այս կէտին վրայ և թէ Կովկասի գործողութիւննե- ռուն վրայ նախապէս իրաւորութիւնը հրա- ճանաչուած են ամէկ մեծամասնութիւն և օգ- յութիւն ընտանիքը Թրքաւորաւորաւ ազ- արթանկութեան:

GOODRICH TIRES

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԵՄԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿՈՒՏԱՆ ԱՄԵ-

ՆԱԲԻՉ ՆԵՂՈՒԹԵԱՐԲ

ՀԱՄԱԿՈՅՆ ԹԱՅՐԵՐԸ — Ահա թերեւէ կուզես, թայրեր որոնք պիտի տան քեզ դերագոյն ծառայութիւնը, հան դիտարկողները քեզ հետ ինքնաշարժի մէջ: Կուտրիչ թայրեր պիտի տան քեզ այս բոլորը: Այս տեղին ծառայութեան պատճառով անոնք չիմարտան մէջ կը կայանայ: Հրաշալի համախմբում մը դերագոյն ծառայութեան համար: Եւ քանզի չիմարտան: Կուտրիչի ապացոյցը ամէն օր կը տեսնուի իր լայն շրջապատին մէջ:

ՅԻՆՉԵՆՈՅԻ ՄԷՋ ՄԵՆՔ ԿԸ ԵՄԱԿԱՆՔ ԶԱՆՈՒՔ:

ՆՈՐ ՍՏԱՑԱՐ ԵՆՔ ԲԱՆԻԱՐՈՑ ԿՈՒՏՐԻՉ

«ՄԻՆԻՍՏԵՐ» ԿՈՆՏՐԱԿՏ ԹԱՅՐԵՐ

Ամէն չափերով — Կուտրիչի յատուկ չափաւոր գներով:

Բանաւածոյ թայրեր

Սիվերքաւում Քորսեր

Ամրացում

Պարզ,	Կի սառնող	32 ուլ 3½	Ուրացուած
30 ուլ 3	13,40	32 ուլ 4	37,60
30 ուլ 3½	17,45	33 ուլ 4	47,85
31 ուլ 4	26,75	34 ուլ 4	49,10
33 ուլ 4	28,55	32 ուլ 4½	50,45
34 ուլ 4	29,15	33 ուլ 4½	53,90
32 ուլ 4½	37,00	34 ուլ 4½	55,30
33 ուլ 4½	38,05	35 ուլ 4½	56,75
34 ուլ 4½	39,25	36 ուլ 4½	58,15
35 ուլ 4½	41,10	33 ուլ 5	59,50
36 ուլ 4½	41,75	35 ուլ 5	67,25
37 ուլ 5	49,65	37 ուլ 5	70,60
			73,90

Մեր Կուտրիչ սերիա սթէյշներ ունեւորողները վերջնականապէս բաժին մը: Ամփոփումը և զոհանդիման ծառայութիւն մը կուտանք մեզի, թայրեր կը նորոգ ենք խիստ չափաւոր գներով:

Lyons--Morgan Co.

Հարկահաններ, Երկրագործական գործիքներ, Կառիք

921 Այ փողոց Ֆրէզո Ծոն 193

BLACK'S PACKAGE COMPANY

ՊԼԷՔ ՓԷՔԷՅԸ ԲԸՄՓԷՆԻ ՓՈՒՅ ՕՓԻՍԻՆ ԿԻՅ

Հիւզ մը ունիմք 924 Այ փողոցի վրայ

2 խոշոր նպարաւաճառի խանութներ ուր դնումներ և վաճառումներ կըլլան: Տոմարակներ, ապսպրանք առնողներ, հաւաքիչներ չենք պահեր — Հետեւաւոր չունենք անվաճար պարտքերու կորուստներ — չունենք նաև կառք բռնողներ ու անարդիւններ:

Մեր պիտիւնը դարձնելու մեզի սուղի չի նստիր: Ահա այդ է պատճառը որ մենք ու աւելի աժան կը ծախենք նպարեղենները: Փորձեցէ՛ք:

ԳԵՈՐԳ

ԵՂԻԿԵԱՆ

461 Այ փողոց

Ֆրէզո,

Քալիֆորնիա

ՕԹՕՄՕՊԻԼԻ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ՆՈՐՈԳՈՒՄ

Թեղեան յայտարարում է որ յունվար 3ին 1942 թ. մահացած է:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կառավարութեան արտոնութեան նոր տեսակ շերտեր մը հարած են՝ անգույնական իր տեսակին հետ միասին: Այս շերտերը արտադրուած են արտադրութեան և տարակարգ չունեն որ մէկ անգամ փորձողը պիտի ուզէ շարունակ յաճախորդ մնալ ինչի: Դիմել ձևը ԱՐՄԱՆԵԱՆԻ, 2026 ՎԷՆԵՐԱՅԱ ԷՎԻՆ, Ֆրէզո Ծոն 193

ՓԱՍՏԵՐՍԱ — ՍՈՒՃՈՒԳ Փառնուր 60 տէնթ: Գուրդն եղած ապսպրանքներու ծանապարհամար իրենց վրայ: Իմ յաճախորդները կատարելապէս զոհ մնացին արտադրութեան և տարակարգ չունեն որ մէկ անգամ փորձողը պիտի ուզէ շարունակ յաճախորդ մնալ ինչի: Դիմել ձևը ԱՐՄԱՆԵԱՆԻ, 2026 ՎԷՆԵՐԱՅԱ ԷՎԻՆ, Ֆրէզո Ծոն 193

Ֆրէզո կայսերի՝ Երէ կուգես որ գործը յայտարարայ, ամենեւ անգամ ԱՐՄԱՆԵԱՆԻ, 1942 թ. Ծոն 193

ՍՏԱՑԱՐՔ՝ Ա. ՆՈՐԵԱՆԻ «Դրուագներ

Հ. Յ. Դրուագներու Գործունէութիւնը» գիրքը, մօտ 500 էջերէ բաղկացած է: Դրուագները կը մէջ կը պարունակէ շատ ճշգրիտ տեղեկութեան պատմութիւնը: Դրուագները ունի 30է աւելի լեզու-փոխակներու պատմութիւնը: Գին \$2.00

PETER PAPAZIAN REAL ESTATE

1933 MARIPOSA ST. FRESNO PHONE 4280 ROOM 6-7 FOWLER PHONE 5712

50 էջեր Ծառայողի շատ մօտ, մըքէթ, մայրակա, փրէշ և ալիքալիքա: շատ աղւոր տեղ և հող: արտ. միայն \$4000ը կանխիկ, միայն մնացածին դիմելու պայման: Ունի տուն, ախոռ, թրէյլ, պաշտ, միւր, գործիք, ամէն բան իր տեղին: Այս շատ լաւ պատկերացում է: — Եթէ կուզես դիմել կամ ծախել, դիմաւոր: շատ տեղեր ունիմք: 88a

Հեռախօս 2133 Հէյ ՄԻԼԹԸՆ Բ. ՏԱՅՐԸ MILTON K. DYMOT Մասնագետ շուրջի փրէյ և ԷՆԵՐԳԵՏԻԿ Գործիքներ 1803 Harvey Ave. Fresno, Cal.

ՀԱՅ ԷՔՍՊՈՐՏ

ՃՕՐՃ ԳԱՍԱՊԵԱՆ

Ամեն կարգի փոխադրութիւններ Արագ և զոհանդիման: Տեղը 1129 Բէյ փողոց Տան ֆոն 3599 ձէյ Սթրէտի ֆոն 1830 W

Մի յայտարար. ամփոփումը քիչ նուրբ: Կատարելապէս արտադրուած են: Կատարելապէս արտադրուած են: Կատարելապէս արտադրուած են:

Tractors

Ֆրէզո ԱՅՄԷՆ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

1825 Մըքսոն փողոց, Ֆրէզո, Բայ. Ֆրանկ Լայմեն կը ծախէ: ԻՆՏԵՐՆԵՇՆԵԼ 4 սիլինդրանոց (4x15 մասնիկ): 8 միւր գործիքներ ունեւորող ատամնաւոր: 16 միւր գործիքներ կաշէնարէ: ԹԻԼԷԹԸՐՆԵՐ Այգիի, պարտէզի, դառի և քիմիայի համար կրնանք գործածել քարի, տիւրիւնի կամ կաշիի: Այս ԹԻԼԷԹԸՐՆԵՐ կրնան գործել ամէն տեսակ հողի մէջ: Ծախելու է, մէկ մարդ և ԻՆՏԵՐՆԵՇՆԵԼ ԹԻԼԷԹԸՐ մը սուղ մասնակի մը մէջ շատ աւելի գործ կատարողներ: Այստեղից կրնանք քիչ և մեծ պարտէզներ կառուարէ հիմա քանի կարելի է գաւառի մէջ: Գինն է \$1065.00 Ֆրէզոյի մէջ: Փութալէ՛ք օգտուիլ:

ՀԱՆ ԷԼՄԱՍԵԱՆ

Անշարժ կառուածներու գործակալ Սենտակներ 7-8 Րիփլայիլթըն Պիտինի Թիլիֆոն 772 Ֆրէզո, Բայ.

Փ Ի Ա Ն Օ Ն Ե Ր Ֆ Օ Ն Օ Կ Ր Ա Ֆ Ն Ե Ր Ի Է Բ Ը Ր Տ Ն Ե Ր

Հոս է որ պէտք է դնէք մեր երաժշտական գործիքները: Հոս է որ դուք կրնաք մեր դաշնակները կառուարել: ՀԱՔԷԹ-ՊԻՍԹԸԼ ԲԸՄՓՆԻ 1253 Հէյ փողոց, Ծոն 1208

ԱՐԱՄ ՄԻՐԶՈՅԵԱՆ

Ամբար կայտած — Ամէն տեսակ Բաւթ էյ, պաշտ 238, Ծառայող: Թէլ. 297

80 էջեր Ֆրէզոյին 9 միւր հետ, Գին՝ 45000 տարբ. 12500ը կանխիկ, մնացածը 55 փրէյնթ տարբ. 45 անոնցին: 10000 թրէյ, 300 սուլթ պաշտ, 4 ձի, և երկրագործական բոլոր գործիքներ և երկու տուն միասին կըրնան: Այս տեղը արտադրող տեղ մը է, հարմարեւ և ալիքալիքա: Զանի որ պատկերացում կայ: Հեռախօսը խօսի արտադրողներ 9էն առաջ, իսկ երկրորդներ 7էն վերջ: — 20 էջեր, Ֆրէզոյին 7 միւր հետ, կէսը Թամար, մնացածը մըքէթ, բոլորիքը Թուր: Գինն է \$10000: 2500ը կանխիկ: Մնացածին դիմելու պայմաններ: — 20 էջեր, Ծառայողի մէկ միւր հետ: Գինն է 10000, 1500ը կանխիկ: Մնացածին դիմելու պայման: Այս տեղը ամէն տեղ հողի է Ֆրէզո գաւառի մէջ: Փութալէ՛ք այս պատկերացումը իր փոխակները: — 40 էջեր, Ծառայողի մօտ, բնակարանէն 23է յարկէ տուն, ախոռ, ամէն տեսակ գործիքներ: 10300 տարբ. թրէյ երաժշտութեամբ: Գինն է 27300: 10000ը կանխիկ և մնացածին դիմելու պայմաններ: Եկէ՛ք, այս պատկերացում տեղը մեզի պատկերացում: Արամ Միրզոյեան Թիլիֆոն 297, Պաշտ 238, Ծառայող

Ա. ԹԵՆԷԿԵԱՆ

A. TUFENKJIAN, P. O. Box 798, Fresno, Cal.

2եղի ծանօթ վաճառականը կը յայտարարէ թէ այսուհետ իր գներն են: —

11 լապիւր ամանով 6.15
27 լապիւր ամանով 13.55
50 լապիւր ամանով 23.50

Առանց դրամի ունէ ապսպրանք չենք ընդունիր:

A. TUFENKJIAN, P. O. Box 798, Fresno, Cal.

The New Idea Store

ՆԻԻ ԱՅՏԻԱ ՍՏՕՐ

Տեղի՛ք ՏԻԳՐԱՆ ԳԱԼԵՆԵԱՆ

915 Վանեսա Էյվի (Բէյ), Ֆրէզո, Բայ.

Եւս-Էս-Թրէյնթեր երկրորդական ճարտարական մասնաւոր գործակալութիւնը ըստ անձնաւոր ենք այս շաղկապի մէջ: 25 և 40 մօմի պայմաններն ունեւորող լաւարները տուիւրով կը ծախենք: Իւրաքանչիւր տուիւր մէջ 5ական: Հատը 30 սէնթ իսկ տուիւր \$1.35:

Ուրիշ շատ մը պիտանի առանին բաներու համար՝ ուրիշին դիմելն անաւջ մեզի դիմեցէ՛ք:

Հայ վաճառատունը պիտի ջանայ զանգ ամէն կերպով զոհ թողուլ:

Մեր խանութին մէջ կը ծախենք բնակարանի պահանջներ 5, 10, 15 սէնթ:

ԿԱՐԵՒՈՐ

ԹՈՒՋԻ ԾԱՌԻ ՄԱՍԱՆ ՏՈՒՆԿԵՐ

Ամէն տեսակներով

Բոլոր թուր անկողներուն: Մենք ունենք 100000 տեսակներ: Թուր տեսակներ իրենց տեսակներով White Adriatic, Black Mission, Calmyrna, Milco Capri.

Վերջինիս տեսակներն ունենք մէկէն մինչև հինգ տարբ. արտադրութեամբ: Մենք կրնաք արտադրել մեր ծառի որ անոնք պիտի չըլլան: Մեր գներ խիստ դիմաւորողներն են: Ունի նորոգելու տեղի աման կը ծախենք: Ապսպրանքը հիմալի ունենք քիչ: քիչի համար կը պահենք ունէ ապսպրանքի համար

Տիգրան Պապարտարեան տե՛ս, 350 Էմ փողոց կամ գրէ՛ք: 93a D. H. BAGDASARIAN, 350 M St., Fresno, Cal. KHEDEIRIAN ASSADOOR, 7 Bennet St., Boston, Mass.

ՊԵՏՐՈՍ ԽԱՆՕԵԱՆ

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ ՈՒ ՄԱՎԱՃԱՌ

Բէյլիթի և Եսթ Էյվիի անկողներ Թիլիֆոն 8248 ձէյ 2

10 փառնալ քիչ շաղկապ (յաւաղապ) 85a
100 փառնալ բնակարան քիչ \$10.50
100 փառնալ յաղորդ բնակարան քիչ \$10.00
100 փառնալ ծառ քիչ 8.15
Մըքսոն շաղկապ փառնալ 18a
Մըքսոն լիկ պատ փառնալ 20a
Էմ շաղկապ փառնալ 20a
Էմ պատ փառնալ 22a
Երբ ամբողջ ոչ շաղկապ մէկէն գնես 173a
Լաւաղապ փառնալ սթէյ 20a
Ոչ շաղկապ լիկ երկու հատը 25a
Ոչ շաղկապ Թուր և սիւրա երկու հատը 25a
Ամէն տեսակ կովու, հորթու, երկրորդ կը ծախենք:

Ինչ որ մասնաւորներ ունեն իրենց փառնալ-նուն մէջ՝ պիտի գտնէք մեր մասնաւորներին մէջ: (492-5)

Գուրդն պիտի մնայ մեր փառնալի տեսակներին և մեր արտադրողները գներն ինչպէս նաև ապսպրանքներու յաւաղապ տեսակներին: Փորձեցէ՛ք մեզ: Պ. ԽԱՆՕԵԱՆ

ԽԻՍ ԱՅԱՆ

Գրեթէ նոր և աղւոր սրբի մը, միայն և հարեւոր միասին ծախու է: Դիմեցէ՛ք Արամիկ Պապարտարեանի 1942 Քրքմ սթ. ֆոն 1092

ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՅԱ ԱՌԱՋԱԿԱՐԳ ՀԱՅ ԼՈՒՍԱՆԱԿԱՐԳԱՏՈՒՆԸ

ՌՕՐԸԼ ՍՏԻՏԻՏԻՕ, ՖԻԷՉԸՕ, ԲԱԼ. 2301 Քըրն փողոց, Էմ փողոցի անկիւնը ԱՐՄԷՆ ԵՄԱՎԱՃԱՆ, Տեղի՛ք Բայ և Կիրակի օրերը ժամը 10էն մինչև 4

Լուսանակարներ կը հանենք ամէն ձևով ու մեծութեամբ:

Լուսանակարներ կը դարձնուին, կը մեծցուին: Պատկերներու շրջանակներ ալ պատրաստ ծախու ունենք:

The New Armenia

Օրինակ մը այսօր մօտիկ Ամերիկեան բանակին մէջ ծառայող հայ զինուորի մը: Հայ դատը զինուոր-փրօփակալութեամբ ամփոփումը պէտք ունի: Տարեկան բաժնեկից \$2.50
Տարեկան \$2.00 Արտասահման \$2.50
Հասցէ՛ք 949 Պրոսպեկ, Նիւ Եսթ փողոց

